„ČUVAJ SIZGORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna „ČUVAJMO JUGOSLAVIJU“

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA I JUTRO OSIM NEDELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III — ŠIBENIK, 14 MARTA 1935 — BROJ 193

Bijeg Venizelosa

Atena 14 marta. — Venizelosova samostalna republika Kreta trajala je svega d set dana. Kada je Venizelos doznao da je revolucija na kopnu potpuno propala i da su ustaše svladane, a oficiri koji su rukovodili sa revolucijom pobjegli na bugarski teritorij, i kad je doznao da su se već predale neke jedinice ratne flote kao i neki gradovi, a na samoj Kreti se opazilo jače kretanje vladinih pristalica, to je odlučio da i sam napusti otok. Na krstašu „Averoff“ koji je otplovio zajedno sa podmornicom „Langros“ krenuo je Venizelos i njegova kretska vlada u nepoznatom pravcu. Venizelosov sin poslao je jučer iz Pariza posebni avion jednog velikog lista savjetujući ocu, da pobjegne sa Krete. Medjutim usljed nepovoljnog vremena Venizelos je otputovao sa krstašem „Averoff“ za Dodekanez. U početku se mislilo da plovi put Egipta. Talijanski parobrod „Tevere“ (bivši „Gablonz“ aust. Lloyda) uzalud ga je dugo očekivao u Pireju, jer je imao nalog da primi Venizelosa. Za vrijeme dok je Venizelos plovio prema Dodekanezu svi su se otoci predali vladi. Venizelos se sa svojom pratnjom iskrcao na otok Kazos. Podmornica „Langros“ i krstaš „Averoff“ povratili su se u Pirej i predali se vladi.

Zadovoljstvo Francuske

Pariz 14 marta — Još uvijek čitava francuska štampa daje znakove velikog oduševljenja što je pobjedom vlade Caldarisa likvidiran gradjanski rat koji je prijetio ozbiljnim posljedicama. Većina listova naročito ističe zasluge i vojnički talenat generala Kondilisa, koji je ugušio revoluciju sa prilično malo krvi. Naglašuju da je ofanzivu vladinih trupa mudro i strpljivo pripremio i u zgodnom času zadao odlučan udarac pobunjenicima. „Matin“ tvrdi da je Venizelos išao za tim da otegne borbu i da izazove kakovu intervenciju inostranstva. U tom pogledu list misli da Venizelos ne može više imati nikakovih ilezija.

Napadaj na talianski parobrod

Constanza 14 marta. — Jučer je stigao ovamo talijanski parobrod za prenos petroleja „Filippo Artelli“, čija posada javlja, da ih je jedan grčki vladin avion napao vatrom iz mitraljeza. Nakon prvog udarca, avion se ponovno povratio i opet je započeo pučanu paljbu, a zatim se konačno udaljio. Štete i žrtava nema izuzev brodsku mačku, koj je jedno tane usmrtilc. Iako je parobrod istakao talijansku zastavu ipak ga je avion gadao.

S time u vezi naređeno je talijanskom konzulu u Constanzi da povede istragu!

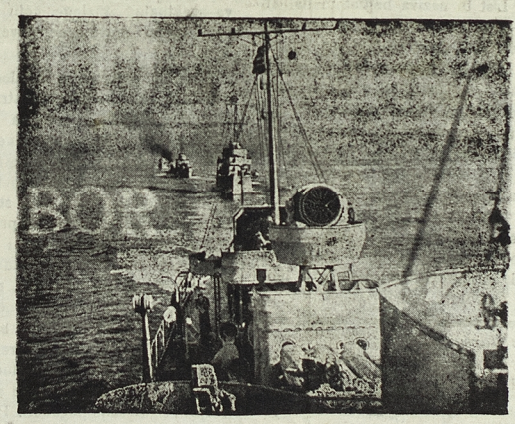
MacDonald se povlači

London 14 marta. — Zdravstveno stanje sadašnjeg pretsjednika engleske vlade veoma je pogoršano, tako da je MacDonald odlučio svoj položaj prepustiti, dosadašnjem potpredsjedniku vlade i vođi konzervativaca g. Baldwinu, ako ozdravi.

Gömbösova nova vlada

S lijeva na desno sjede: ministar vanjskih poslova Kanya, ministar presjednik Gömbös, ministar narodne prosvjete Dr. Homan, Stoje: drž. tajnik Borczy, ministar trgovine Bornemisza, ministar pravde Dr. Lazar, ministar poljoprivrede Daranyi, ministar financije Fabinyi i ministar unutarnjih poslova Kozma v. Ieveld.

Buntovnički ratni brodovi u akciji. — Sprijeda krstarica „Averoff“ koja se u boju proti drž. sili osobito iskazala.

Grčke vladine trupe na maršu u pobunjeničke krajeve.

Engleski ministar vanjskih poslova sir Simon imao bi ipak posjetiti Berlin i to koncem o.m. kad se Hitler vrati iz bavarske gdje se nalazi na oporavku.

U pariškim finansijskim krugovima proširila se vijest da je ministar financija odobrio stavljanje u promet novih novčanica u iznosu od 2 milijarde franaka.

Opomena zbog naoružanja SSSR

London 15 marta — Službeni list vojnih krugova „Army, Navy and Airforce Gazette“ žestoko polemiše sa raznim engleskim listovima, koji ne poklanjaju dovoljno pažnje pretjeranom naoružavanju Sovjetske Rusije. Pisac spomenutog lista ističe da je danas Rusija tako naoružana da pretstavlja odlučnog faktora bilo na Zapadu ili na Krajnjem Istoku, ali ipak, dodaje pisac, danas Rusija ne misli na rat, jer je i suviše zabavljena domaćim pitanjima kao primjerice sukobom izmedju sela i grada, industrije i ratarstva i sl. Svijet danas još neće da uvidi da se u Rusiji u ovih 17 godina jače razvio oblik imperijalizma nego komunizma. Razvitak crvene armije to najbolje dokazuje.

Ratno stanje na Kubi

Havanna 14 marta — Nakon neprekidnih štrajkova i pobuna pretsjednik Mendieta je suspendirao ustav i proglasio ratno stanje. Položaj je ovdje vrlo kritičan i pretstoji mogućnost komunističkog udara.

Pretsjednik Mendieta je izjavio da ne namjerava napustiti vlast iz svojih ruku.

U vezi izvanrednog stanja na Kubi, španjolska je vlada dala naredjenje da jedan španjolski krstaš otputuje za Kubu.

Tajni konzistorij u Vatikanu

Urbs Vaticana 14 marta. — Ovdje se saznaje da je za 1 aprila sazvan tajni, a za 4 aprila javni konzistorij. Osim toga će se održati i dan poluzavni konzistorij. Kardinalski će se kolegij pozabaviti pitanjem proglašenja svecima dvaju engleskih mučenika Tome Morusa i Johna Fisherá. Njihova će kanonizacija vjerovatno uslijediti polovicom maja i to na dan 25-godišnjice krunidbenog jubileja engleskog kralja George-a V.

U privatnim se krugovima govori da će se doskora sazvati i konzistorij gdje će Nj. Sv. Pio XI imenovati 19 novih kardinala.

Prijateljstvo između Francuske i Portugala

Lisabon 14 marta. — Jučer je ovamo stigla jedna grupa od 15 francuskih poslanika, koji kane posjetiti sva važnija mjesta Portugala i time naglasiti prijateljske veze izmedju dviju republika. Danas će te poslanike primiti u audijenciju pretsjednik države, pretsjednik vlade, ministar inostranih posala i trgovine.

Bilansija četvrtog zasjedanja ekonomske Male Antante

Prag. — Ekonomski savjet Male antante, najviši organ, koji treba da upravlja uzajamnom privrednom djelatnosti država Male antante, imao je na ovogodišnjem zasjedanju, koje je nedavno održano u Pragu, dva glavna zadatka: proučavanje privrednih planova, koji su ugovoreni za 1934 godinu u cilju uređenja uzajamne razmjene dobara i kao drugo zadatak proučavanje rezultata i daljih mogućnosti i drugim granama ekonomske djelatnosti.

Generalni sekretar Ekonomske Male antante dr. M. Niederle pruža nam bilansiju četvrtog zasjedanja Ekonomskog Savjeta Male antante. U svom referatu dr. Niederle veli: Plan uvoza iz država Male antante u Čehoslovačku za 1934 godinu je bio provizoran i probni. Ekonomski Savjet Male antante je na temelju iskustva iz 1934 godine dopunio i reformirao taj plan i izradio plan uvoza ne samo za 1935 godinu, nego i direktive za čitavu dalju budućnost, u kojoj treba da se izrade trajni uslovi za uzajamnu organizaciju razmjene dobara. Planovi se naime neće više svake godine obnavljati nego samo kontrolirati i dopunjavati tako, da odgovaraju faktičkim potrebama. Za izvoz iz Čehoslovačke u Rumuniju je izrađen program, koji sačinjava trajnu bazu i u kome nije zaboravljeno na to, da promjene u rumunjskom uvoznom režimu ne nanesu štetu uzajamnim trgovačkim vezama. Uvoz u Jugoslaviju je slobodan, te nije trebalo izraditi specijalan plan.

Principijelno možemo reći, da ostvarljiva mogućnost plana ide sve do granice uvoza država Male antante u normalno vrijeme, koji je iznosio čak 400 miliona kč. iz svake države Male atante. Uvoz iz Jugoslavije bi se 1934 godine već toj granici približio, kad bi se zabilježenim 200 miliona kč dodali u 1934 godini zaključeni poslovi, koji međutim nisu ostvareni. (Na primjer 10.000 vagona pšenice i kupljen duvan.) Ukupna bilansija između Čehoslovačke i Jugoslavije može se ocjeniti na 300 miliona kč, t. j. tri četvrtine iz normalnog vremena. Pri tom treba uzeti u obzir, da od standardizirane robe 1934 godine nisu iscrpljeni kontigenti svinja i masti. Dr. M. Niederle u svom izvještaju podvlači, da izgradnja ekonomske Male antante ne bi bila moguća bez dobro organizirane kupovine sviju standardiziranih vrsta robe, koje dolaze u obzir i s kojima bilansija stoji i pada, jer reprezentiraju tri četvrtine ukupnog uvoza. Što se tiče izvoza iz Čehoslovačke u Jugoslaviju ni izdaleka nema razmjere i ranijih vremena.

Zadatak prve etape saradnje država Male antante na trgovinsko-političkom polju leži u polaganju čvrstih temelja za uzajamne trgovačke veze, produbljenje i ostvarenje planova, kojima su ti odnosi regulisani u organizaciji razmjene dobara u okviru danih i prirodnih mogućnosti. Radi se dakle o postizavanju prirodnih granica uzajamnih trgovačkih odnosa i kako s obzirom na današnje platežne prilike odlučnu ulogu igra uvoz, tu krajnju granicu pretstavlja rumunjski i jugoslavenski uvoz iz normalnog vremena. Dalji zadatak te prve etape je u vezi ku proučavanja i priprema i povjeren je mješovitoj trgovinsko-političkoj komisiji. Uporedo sa Savjetom je zasjedala i Dunavska komisija, koja je konstatovala da su kompetentni organi ratificirali konvenciju o racionalizaciji, koja je zaključena u septembru prošle godine u Beogradu i da može stupiti na snagu 1. maja, zajedno s konvencijom o obrazovanju Tarifne unije. Ujedno su načinjene dispozicije o izradi konvencije o reparticiji robe.

I u ostalim granama ekonomske djelatnosti je Ekonomski savjet Male antante donio rješenje o praktičnoj aplikaciji zaključenih stvari i izradio je plan za 1935 god.

»Avet gladi nad Zadrom«

Bijeda biva iz dana u dan sve veća. — Interesantan članak zadarskog „San Marco"

Prema pisanju zadarskog lista „San Marco" u Zadru je zavladala velika poslovna stagnacija i bijeda. Mnogi kućevlasnici su morali sudskim putem ispraznit svoje stanove jer stanari im nisu platili već nekoliko mjeseci. Među istjeranim stanarima ima velik broj onih, koji su prije i poslije rata zauzimali vidno mjesto u zadarskom tako zvanom aristokratskom društvu! Nevolja se u zadnje vrijeme sve više ispoljava na svim područjima. Prestankom rada na gradnji vojarne i rovova duž naše granice ostalo je bez posla preko 1000 radnika. Oni sada hodaju besposleni po Zadru i mole milostinju. List zatim konstatira da je nakon rata, pa do nedavno građevna djelatnost u Zadru bila vrlo jaka. Za gradnju privatnih i javnih zgrada potrošeno je u zadnjih 15 godina oko 800 milijuna lira, pa su svi dobro živjeli. Danas u Zadru nema posla. Zadar je ovisan od svoga zaleđa. Ako mu zaleđe ne da, da živi, prijeti mu propast. U zadnje dvije godine iselilo se iz Zadra 800 radničkih obitelji da traže posla drugdje. Trgovina koja je u Zadru prije cvjetala danas je pala na minimum. Mnoge velike trgovine pale su pod stečaj. U zadnje dvije godine pale su pod stečaj tri velike stare i ugledne tvrtke koje su imale godišnji promet od 5 do 10 milijuna lira. Interesantno je da u Zadru postoji 5 jugoslovenskih trgovina, ali one rade vrlo dobro, jer jugoslavenski državljani u Zadru kupuju samo kod njih. List to naziva bojkotom italijanskih trgovaca, pa poziva svijesne Talijane da i oni reagiraju na isti način. Dalje list priznaje, da je nevolja u Zadru zavladala od onda, od kako su se okolna jugoslavenska sela orijentirala prema svojim centrima i napustili zadarsko tržište. Osim toga životne namirnice su veoma skupe. „San Marco" završuje članak riječima: „Talijani moraju biti svijesni, kao i naši susjedi, te da se drže devize: „Svoj k svome". Jedino će se tako moći rastjerati avet gladi koja lebdi nad Zadrom".

Iz Varšave do Ženeve putovao je pod osovinama vagona jedan nezaposleni poljski radnik te je tek otkriven kod dolaska u Ženevu. Taj put traje 48 sati.

U Britanskom parlamentu vodi se već dva dana velika diskusija o izašloj „Bijeloj knjizi". Opozicija dokazuje da je »Bijela knjiga« teški udarac za prestiž Lige naroda.

Meksički student Murga uhvaćen je u Vatikanskom gradu. On se navodno spremao da izvrši atentat na Papu.

PITANJE STALNIH CIJENA

Zar da se vraćamo desetke godina natrag? — Nečasno pogađanje i ciganjenje. — Tome treba stati na kraj.

Čudno je u današnje dane govoriti i pisati o stalnim cijenama u pojedinim trgovačkim radnjama, ali nije samo čudno, već je upravo sramota, da se o tom problemu može, a i mora, govoriti. Samo po sebi je razumljivo, da moraju postojati stalne cijene, jer se bez njih ne može ni zamisliti solidan trgovački rad.

Takve cijene doduše postoje u nekim trgovačkim strukama, ali ih nažalost još uvijek ima i takvih, gdje su stalne cijene samo na papiru, sve na štetu časti i ugleda trgovačke struke a konačno i na štetu brojnih mušterija. Nisu to samo riječi, već gorka i nesmiljena istina.

Ulazi mušterija recimo u trgovinu konfekcione robe i zatraži odijelo, kojemu je u izlogu naznačena cijena od 1.500 dinara. Odijelo mu se sviđa, samo mu je cijena previsoka. I sada nastupa cjenkanje i mešetarenje. Popušta se s obadvije strane i mušterija često puta izlazi iz radnje sa odijelom, za koga je umjesto 1500, platio samo 800 dinara, a često još i manje, što da onda dotični mušterija — i ne samo on, nego mnogo njih, jer on će vjerovatno o toj svojoj kupnji pričati svim svojim i bližnjim, a i daljim poznancima, — misliti o tom trgovcu? Naravski sve moguće, samo ništa dobro! On je u njegovim očima samo obični gulikoža, koji ga je htio oguliti sa recimo punih 700 dinara, jer i mušterija redovito — ne uvažava eventualne razloge, koji bar do nekle mogu dotičnoga trgovca opravdati.

U zadnje vrijeme se nažalost opet uvukla u neke trgovačke struke nemila pojava, da je u njima stalnost cijena tako reći uopće nepoznata stvar. Vraćamo se par desetaka godina unazad, kad su solidne i „bolje trgovine morale u izlozima stalno reklamovati, da je kod njih prvorazredna roba, ali da su zato i „stalne cijene". U tim se trgovinama o visini cijene nije moglo debatirati, no takve su trgovine bile rijetke, dočim se u druge trgovine, a takvih je bila većina, zalazilo s dubokim uvjerenjem, da će u njima na svoj račun doći samo ona mušterija, koja se bude znala što bolje i ciganskije pogađati. Postupalo se kao u saobraćaju sa našim kućarcima „Dalmatincima". On zatraži za stvar 10 dinara, mušterija ponudi 2 dinara. Mušterija govori malo i malo popušta, a „trgovac" popušta mnogo uz bujicu preklinjanja, uvjeravanja i najbiranijih riječi. Konačni rezultat: stvar se prodaje za 3, a najviše za 4 dinara!

Takve se metode uvlače polako, ali sigurno u stanovite trgovačke struke i tomu treba stati energično na kraj.

Trgovac ne može, a i ne smije biti prosjak, koji traži milost od mušterije i koji moli da mu se mušterija smiluje i od njega nešto kupi, ali isto tako ne smije biti pretjeran u cijenama, niti nastojati, da kod naivne i nevješte mušterije postigne svoju pristojnu građansku zaradu, koja je u svakom pravcu pretjerena.

Stalnost cijena je zahtjev svih solidnih trgovaca, jer je ona preduvjet stalosnosti trgovačkih odnošaja i normalnog razvoja trgovine, pa tome pitanju treba u općem interesu posvetiti punu pašnju. —tv.

Književne vijesti

ĐURO VILOVIĆ: *Tri sata* (Binoza, Zagreb)

Jednu osebujnu svježinu, uzbibanost i pažnju unijela je u našu književnu javnost ova nova Vilovićeva knjiga: „roman međumurskog prekreta 1918" kako je on nazvao u podnaslovu.

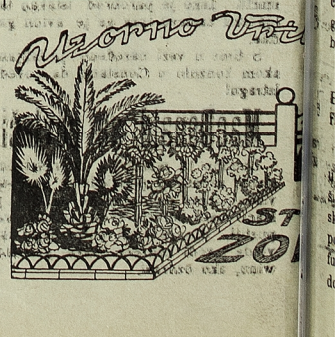
U zadnje se vrijeme kod nas dosta govori o životu zemlje, one zemlje koja je uslov i utroba čitavog života i zbivanja — i čeka se „naš Zola ili Raymont", što li? Čeka se — i žmiri se da ga se ne bi možda dočekalo i vidjelo. Eto tako se može opravdati ova činjenica da je Vilovićeva prozna lirika o zemlji i čovjeku koji živi nad njom i za nju izazvala pažnju koja je samo velika i zamjerna, ali još uvijek nedovoljna i razmjerna.

Nego, analizirajući Vilovićev književni rad dolazimo do slijedeće konstatacije: čitavi dosadašnji Vilovićev književni, uglavnom novelistički rad, je bio kao očekivanje i prisluškivanje nečega što ima da dođe kao nužna posljedica umjetnikove duševne i fizičke proživljenosti — a to je ovaj najnoviji roman. I dok su gotovo sve dosadašnje Vilovićeve novele nosile u sebi po koji komadičak i momenat iz onoga što je sinteza čitavog jednog života, dotle je ovaj roman sama ta sinteza, duboka, profinjena i lirska. Počelo se u „Majstoru duša", a sada se eto nastavila u »Tri sata«, bliža, određenija i neposrednija.

To je eto ovaj panegirik pamučnih osmjeha, toplih i podatnih pokreta i fine i ustalasale i meke duše jedne plodne i sočne ravni, i njezinih ljudi — i žena; a ovih na osobiti način. Jer teško da ima nešto što bi bilo tako lirsko i novo unešeno u gledanje seljačke žene i njezine uzbibale duše, koja je željna milovanja, i koje joj umorni i iznojni ljudi nikad ne daju, i sa kojoj neispunjenom željom umire i nosi je u utrobu te ravni koja će sve to udahnuti u svoje popjevke koje žive i umiru na njoj. Popjevka je okosnica čitavog ovog romana, a sam roman nije nego jedna dosada neispjevana lirska proza jednog komada patničke zemlje koja živi svojim specifičnim osjećajima i mislima. Kao okvir čitavog ovog djela i događaja koji su se zbirali koncem rata na ovom komadu zemlje, jest ljubav mađarice male ruke i našeg studenta „Ou Runjavoga", kako ga je nazvala međumurska ravan svojim posebnim i neobičnim imenom, kao što je i poseban, i nama neobičan čitavi taj život. Tu je zemlja misterija koji je Vilović prvi osjetio i razumio, kao što su g. Božović i g. Manojlović osjetili tajnu Crne Gore na svoj način. Vilovićevu roman „Tri sata" je izašao kao prva knjiga nove serije »Binoznih« knjiga, koje pokrenula pod imenom „Moderni hrvatski pisci".

Knjiga je povezana u platno, a cijena joj je u pretplati 30 din. a izvan pretplate 60 din. Sve informacije šalje „Binoza", nakladni zavod, Kraljice Marije 4 II, Zagreb. —S—

Na šahovskom turniru u Moskvi je došlo do velikih promjena u tabeli. Botvinjik i Flor vode sa jednakim brojem bodova, dok je jugoslav. majstor Pirc pao na jedno od posljednjih mjesta.

GRADSKE VIJESTI

Ministar g. Dr. M. Kožul primio se kandidacije

U vezi posljednjeg sastanka pristaja ministra g. Dr. Marka Kožula za njegovu kandidaciju u šibenskom srezu, g. Marko Bačinić predsjednik gr. poglavarstva primio je jučer slijedeći telegram:

Marku Bačiniću
Šibenik

Zahvaljujući Vama, kao i predstavnicima grada i sela na iskazanom mi povjerenju, primam se vrlo rado ponuđene mi kandidature.

Pozdravlja Vas sve
Ministar Kožul.

Autobusna veza Berlin—Jadran

Autobusno poduzeće iz Drezdena „Alpen und Süd Express-Görlitz" pokušaće ove godine da uvede redovnu autobusnu prugu Njemačka—Jadran. Autobusi bi išli preko Sarajeva na Dubrovnik—Split—Šibenik — Plitvička jezera—Sušak—Venecija. Autobusi ovoga preduzeća su pravi kolosi. Dugi su 11.30 m. imaju 8 cilindra i 160 konjskih snaga. Motori mu je marke Büsing—Nag. Na dobrim cestama razvija brzinu od 100—120 km na sat. Unutrašnjost autobusa je uređena sa svim modernim komforom, tako da su autobusi posljednja riječ moderne automobilske tehnike.

Prvi ovakav autobus je već stigao u našu zemlju. Posto se zadržao u Sarajevu 2 dana, proslijedio je put za Dubrovnik, te će vjerovatno uskoro proći preko Trogira i Šibenika za Plitvička Jezera.

Vlasnik autobusa izjavio je da kada bi mi u Jugoslaviji imali bolje ceste, svi automobilisti koji idu u Italiju odustali bi od toga puta i krenuli kod nas jer mi imamo poređ brdske romantike i krasote plavoga Jadrana.

Govor ministara na radiu

Danas u 20 sati govoriće preko radia ministar saobraćaja g. Vujić o „Našem saobraćaju i saobraćajnoj politici Kraljevske vlade."

U nedjelju 17 t. mj. u 10 sati prije podne održaće preko radia iz Kragujevca veliki govor ministar pravde g. Dragutin Kojić o općoj politici Kraljevske vlade.

Zabavno veče

gosp. Stanka Kolasinca bivšeg člana i prvaka splitskog Narodnog Kazališta u Nedjelju 17 III. u 9 sati naveče u Sokolskom Domu uz sudjelovanje svojih kolega. G. Kolasinac je poznat u ovim krajevima kao dugogodišnji član splitskog kazališta i kao odličan glumac te će ova veče bez sumnje biti ugodna i prijatna razonoda.

UPRAVA BANOV. BOLNICE U ŠIBENIKU treba ugljena i drva za goriv. Licitacija na 3 IV 1935.

G. DR. PETAR TRIFUNOVIĆ igra u nedjelju simultanku sa 30 najboljih šibenskih igrača u sali novog Sokolskog doma. — Početak u 2.30 sati po podne. Prijave kod g. g. Dr. P. Trifunovića, P. Komesarovića i M. Radojkovića.

Šibenik će ticati sve brze pruge Jadranske Plovidbe

Kao što smo već ranije javili na inicijativu pretsjednika gradskog poglavarstva g. Marka Bačinića pretsjednika „Putnik-a" otputovao je u Beograd g. Pave Kovačev sa punomoćima „Putnik-a", Gradskog poglavarstva i Udruženja trgovaca kako bi se u novom voznom redu Jadranske plovidbe izbjeglo zapostavljanje Šibenika naročito u pogledu brzih pruga. U isto vrijeme g. Marko Bačinić govorio je telefonski sa ministrom g. Dr. Markom Kožulom i umolio ga, da on interveniše kod ministarstva saobraćaja za izmjenu voznog reda.

Jučer je javljeno iz Beograda, da će, u prvom redu zahvaljujući intervenciji ministra g. Dr. Marka Kožula, prema novom voznom redu Šibenik ticati sve brze pruge Jadranske plovidbe, njih sedam na broju.

Na taj način zauzimanjem ministra g. Dr. M. Kožula Šibenik je dobio ono što po svome značaju i zaslužuje.

— —

Za ovakav uspjeh koji još nikada prije Šibenik nije postigao uvjereni smo da će građanstvo znati cijeniti žrtve onih, kojih su se za svoj grad sa uspjehom zauzeli —

ODLAZAK DIREKTORA G. BANICE

U ponedjeljak uveče napustio je Šibenik dosadašnji direktor realne gimnazije g. Svetislav Banica, otišavši u Sombor gdje je premješten.

Za dvije godine provedene kod nas g. Banica je stekao velike simpatije medju ovim slojevima gradjanstva. Agilan na poslu, ljubazan u ophodjenju stekao je mnoge prijatelje, koje iskreno žale njegov odlazak. Radeći neumorno na kulturnom podizanju naše omladine-gimnazijalaca, potpomažući svaku kulturnu akciju, dajući inicijativu za mnoge kulturne pothvate, u činio je da ćemo ga dugo vremena zadržati u najlepšoj uspomeni. U svim njegovim pothvatima prvo mjesto je zauzimala velika jugoslavenska misao, čiji je on bio ispravni i agilan pobornik.

Velike simpatije koje je uživao u Šibeniku najbolje su se manifestovale u ponedjeljak uveče pri njegovom odlasku. Mnoštvo odličnika grada, i veliki broj đaka ispratio ga je na njegovu novu dužnost, pokazujući mu na taj vidan način koliko ga je svojim dobrim i predanim radom zadužio.

Njegov desta kratak ali plodonosan boravak ostaće nam u trajnoj uspomeni, i dok žalimo za njegovim odlaskom, želimo njemu i cij. obitelji najbolju sreću, njemu pak napose na predak i zadovoljstvo u svojoj teškoj dužnosti.

Predstavka općine za izgradnju zgrade za smještaj Sreskog načelstva

Zgrada u kojoj je sada smješteno Sresko načelstvo kupljena je 1930 g. iz kaldrminskog zajma zaključenog na podlozi prihoda od kaldrmine, koja se prema čl. 12 Uredbe o kaldrmini može upotrebiti jedino za kupovinu i gradnju objekta koji sluze isključivo za carinske svrhe.

Kako smo već pisali ovih dana će se raspisati licitacija za gradnju nove carinarnice, koja će, s obzirom da je sav elaborat gotov, u najkraće vrijeme biti i dovršena, te će po završenju iste ministarstvo financija bez dvojbe zatražiti sadašnju zgradu Sreskog načelstva za smještaj carinika i njihove potrebe, te će na taj način Sresko načelstvo ostati bez potrebnih prostorija, pošto u Šibeniku nema sada pogodne zgrade gdje bi se ono u tom slučaju moglo smjestiti.

Kadà su senatori i narodni poslanici dolazili u Šibenik, izmedju ostalog istaknuta im je potreba izgradnje ove zgrade. U vezi sa time ministarstvo je još u toku prosle godine jednim aktom zatražilo od naše općine, da se ova potreba izloži zasebnim redovnim putem. Medjutim kako u to vrijeme nije imala mogućnosti niti kredita za gradnju ovakove jedne zgrade, šibenska općina je čekala na pogodan momenat, da bi uputila ovu molbu.

Sada kada je odobrena velika svota iz kaldrminskog fonda za izgradnju javnih objekta, a s obzirom na to da će sa izgradnjom nove carinarnice Sresko načelstvo ostati bez potrebnih prostorija, Gradsko poglavarstvo uputilo je ministarstvu unutrašnjih djela obrazloženu predstavku u kojoj se moli da se odmah pristupi izgradnji zgrade za smještaj Sreskog načelstva, kako bi ova zgrada bila gotova u isto vrijeme kad i nova carinarnica.

U isto vrijeme je ministru gosp. Dr. Marku Kožulu upućen telegram od strane pretsjednika Gradskog poglavarstva, kako bi on potpomogao ovu stvar kod nadležnih faktora u Beogradu, a obzirom na njegov dosadanji rad za naš grad.

Pododbor gospodja „Knjeginja Ljubica"

u Šibeniku priredjuje u subotu uveče u Gradskom Kazalištu jubilarnu Svetosavsku akademiju u dobrotvorne svrhe. Program je vrlo obilan. Predavanje drži episkop g. Dr. Irinej Đorđević, mješoviti zbor „S. Badija" pjevaće nekoliko pjesama, g.đica A. Fulgosi pjeva 3 pjesme uz pratnju klavira koji svira g.dica O. Javor. Zatim nekoliko deklamacija i komad „Đakon Avakum" drama u 2 čina koji izvodi članovi diletantskih sekcija.

Početak je u 20 sati.

Sv. Tripun

Daljna akcija bokeža u Šeniku

Na inicijativu odbora za proslavu Tripundana u Šibeniku izradio je mladi umjetnik g. Lučić uljenu sliku Sv. Tripuna. Slika je predata na čuvanje crkvi Sv. Dominika, a iskupljen je doprinosom nekolićine Bokelja, dok je okvir poklonio g. Ernest Peručić viši sudb. savj.

Svetac je prikazan u dimenzijama 100×50 stojeći na obali bokeškog zaljeva a u ruci nosi grad Kotor čiji je on zaštitnik.

Naknadno će biti izvršenoposvećenje

Pretstojništvo gradske policije

Šibenik 9 marta 1935 g.

O g l a s

Zapaženo je, da mnoga lica — strani državljani — ili u opšte ne traže, ili ne produžuju već dobijenu dozvolu za boravak u gradu Šibeniku odnosno na području Primorske banovine.

Da bi se ovi nedostatci otklonili, to na osnovu člana 67 Zakona o unutrašnjoj upravi izdaje se slijedeća

N a r e đ b a

Pozivaju se svi strani državljani — izuzev onih kojima je posebnim konvencijama odobren boravak bez specijalnih dozvola — koji do danas nisu dobili, odnosno nisu zatražili dozvolu za boravak, da to u roku od 8 dana učine, jer će u protivnom slučaju biti pozvani na odgovornost, i u smislu člana 69 citiranog Zakona kažnjeni sa novčanom globom od 10 do 500 dinara, a u slučaju nenaplativosti sa zatvorom od 1 do 10 dana, a osim toga prema istima će se primenuti i ostali Zakonski propisi.

Ova naredba stupa odmah na snagu. —

Javna zahvala

Prigodom neprežaljene smrti supruga, oca i svekra

Marinka Sivitza

kovača

osjećamo svojom svetom dužnošću da se i ovim putem zahvalimo u prvom redu gosp. Dr. Oskaru Novaku liječniku u Šibeniku, što je uložio sve svoje liječničko znanje da bi nam dragog pokojnika spasio od smrti. Zahvaljujemo se vlč. Don Ivanu Bjažiću koji je utjehama svete vjere tješio pokojnika i time ga otpratio na vječni počinak. Na koncu zahvaljujemo Sokolskom Društvu — Šibenik, te društvenoj glazbi, Četničkom Udruženju i Udruženju Zanatlija sa ostalim građanstvom koji su svojim prisustvovanjem uzveličali pokojnikov sprovod.

Zahvaljujemo se svima koji su nam u našoj velikoj tuzi pružali svoju utjehu i pomoć. — To neka je svima hvala a od Boga plaća.

Ožaloščena
OBITELJ SIVITZ

Šibenik 11 marta 1935 g.

BELGIJSKI UVOZNICI kupili bi iz Jugoslavije: veće količine ljekovitog bilja, suha creva, bademe, sve vrsti vina, maslinovog ulja. Ponude sa uzorcima uputiti na Kr. Belgijski Konzulat Šibenik.

UPRAVA BAN. BOLNICE u Zemuniku treba ljudske hrane. Licitacija na 30 III 1935

Službeni Glasnik

UDRUŽENJA TRGOVACA

za srezove Šibenik i Biograd n/m

Br. 336

POZIV

U smislu st. 5 §-a 371 i st. 1 i 2 §-a 372 Zakona o radnjama, te st. 2 čl. 12 i st. 1 i 2 čl. 13 društvenih pravila, čast mi je pozvati

III. REDOVITU

GLAVNU GODIŠNJU SKUPŠTINU

Udruženja trgovaca za srezove Šibenik i Biograd n/m za nedjelju dneva 31 marta 1935 u 9·30 sati prije podne u dvorani Jugoslavenske zemljoradničke čitaonice u općinskoj zgradi na poljani Kralja Petra u Šibeniku sa slijedećim dnevnim redom:

1) Otvaranje skupštine po predsjedniku Udruženja,
2) Izbor dvaju ovjerovitelja skupštinskog zapisnika,
3) Tajnički i blagajnički izvještaj, te odobrenje završnog rač. 1934 g.
4) Izvještaj nadzornog odbora,
5) Odobrenje proračuna za 1935 g.
6) Eventualije.

Ako u određeno vrijeme skupštini ne pristupi dovoljan broj članova, tad će se skupština na osnovu člana 16 društvenih pravila održati jedan sat kasnije na istom mjestu i sa istim dnevnim redom bez obzira na broj prisutnih članova.

Eventualni predlozi imadu se podnijeti upravi udruženja pismeno najkasnije 3 dana prije održanja skupštine po čl. 17 društvenih pravila.

Pravo pristupa na skupštinu imadu samo članovi Udruženja, koji se iskažu pismenim pozivom na skupštinu, a te pozive dobiti će svi članovi u obliku tiskane iskaznice i mogu se i reklamirati u uredu Udruženja — Gradska vrata — u Šibeniku najkasnije do 29 marta 1935.

Pretsjednik:
Žaja Ivan, v. r.

Najvažnije inostr. radio emisije

Četvrtak:

19.05 *München* „Divlji lovac" opera od Lortzinga — 20.45 *Milano* prenos opere — 21.05 *Stockholm* Komosna glazba — 22 *Beč* Zabavni koncert.

Petak:

19 *München* Vagnerova djela — 19.25 *Beč* „Andre Chenier" od Giordane — 20.45 *Roma* Koncerat Leharove glazbe — 21.10 *Košice* Vojni orhestar.

Obveznice 6% dalma tinskih agrara kão i ložnice svih velebanaka kupujemo po najboljem dnevnom tečaju **Mutual banka i mjenjačnica**, Zagreb, Jelačićev trg 15.

Reforma saobraćaja

Minister saobraćaja g. Dimitrije Vujić dao je novinarima slijedeću izjavu, koja se odnosi na reforme i preuređenje našeg saobraćaja:

„Posl je riješenja personalnih pitanja, pristupio sam rješavanju glavnog problema koji treba dâ osigura budućnost najvažnijeg saobraćajnog i transportnog sredstva kao što su željeznice. Kao najhitniji problem na metnuo se problem snižavanja tarifa, kako bi se omogućilo i najširim slojevima našeg naroda da koriste ovo saobraćajno sredstvo.

Dne 1 III. su stupile na snagu nove putničke tarife, koje ne samo što znatno snižuju dosadašnju cijenu prevoza, nego i raznim drugim olakšicama omogućavaju našim privrednicima, a naročito siromašnijim društvenim slojevima, da se koriste željeznicama. Od 1 maja, kao što sam ranije izjavio, stupaju na snagu i specijalne tarife za odlazak na Jadransko more, Ohridsko jezero i sva ostala banjska mjesta, koje će omogućiti svim narodnim slojevima da po nisko cijeni idu u sve krajeve naše otadžbine. Pored pojednostavnjenja procedure, ta putovanja će biti o polovini jeftinija nego do sada. Sada, to naročito treba podvući, od publike zavisi da li će biti u stanju da produzim sa politikom olaksavanja i pojeftinjavanja.

Ne zaboravite, da su za eksploataciju željeznica potrebna velika materijalna sredstva. Već je pristupljeno radu na rješavanju i drugog eminentno važnog pitanja — pitanja revizije robnih tarifa sa željom i ciljem, da se da mogućnosti našoj privredi da krene sa mrtve tačke, kako bi na taj način cio privredni život pošao u pravcu napretka i oživljavanja.

Aktivno se radi i na rješavanju o stalih problema, kao što je reorganizacija željeznica, na jednoj modernoj osnovi, koja će omogućiti suzbijanje birokratizma i davanje mogućnosti da željeznice budu pristupačne narodu, a naročito da se smanje nesrazmjerni režijski troškovi. To će mi omogućiti da i dalje produžim politiku spuštanja tarifa.

Isto tako radim na programu gradjenja novih željeznica, za koje mi je vlada stavila na raspoloženje znatne sume novaca iz unutrašnjih milijardskih zajma. Kad Kraljevska vlada donese definitivnu odluku o rasporedu i programu gradjenja novih željeznica vi ćete biti na vrijeme obaviješteni."

Poslije izjave g. ministra novinari su postavljali razna pitanja.

— Zašto ste, gospodine ministre, iz saobraćaja izbacili prvu klasu?

„Imao sam dva razloga da to učinim. Prvo što se tom klasom vozi gotovo samo oni koji ništa ne plaćaju nego b splatno putuju, a drugo što su vagoni prve klase vrlo teški i opterećuju kompozicije vozova, a to izaziva veću potrošnju gorivog materijala. Osim toga najviše posluge i osoblja zaposleno je baš u prvoj klasi koja je uvjek pasivna.

Cijenu drugoj klasi sam međutim snizio, tako da će otsada biti mala razlika između treće i druge klase. Time sam htio da dam mogućnosti širokim slojevima naroda da koriste drugo klasu i da popune kompozicije, koje su dosada često bile prazne".

— A da li će se povećati brzina, gospodine ministre?

»Imam namjeru da uvedem lake vozove sa lakim lokomotivama. Takvi vozovi imat će prosječnu brzinu od 50 kilometara na sat. I inače smo preduzeli sve mjere da na potrebnim mjestima dane strojeve dotjeramo, kako bi mogli proizvoditi potrebnu brzinu".

Na pitanje, da li će željeznički saobraćaj biti povezan sa ostalim saobraćajnim sredstvima, ministar g. Vujić odgovorio je:

„Vodim mnogo računa i o kolaboraciji ostalih prevoznih sredstava, tako da, nadamo se, uskoro više neće biti vezano ma kakvim bilo prevoznim sredstvom"

Knin

Sadašnji vodovod, odnosno rezervoar nije zadovoljavao potrebe cijelog Knina, jer zbog svoga niskog položaja, nije mogao da snabdjeva one dijelove grada koji su bili na višem položaju. Da bi se riješilo ovo vitalno pitanje, počelo je sa gradnjom jednog velikog rezervoara na tvrđavi, koji će se puniti pomoću jednog disel-motora sa stanice željezničke. Na taj način će svi dijelovi grada biti u dovoljnoj mjeri snabdjeveni dobrom pitkom vodom. U slučaju kvara na disel-moteru rezervoar će se puniti električnom energijom mjesne firme „Tomir".

— — —

Grand Motel u Kninu radi vrlo dobro i redovito. Kino koje je nedavno uvedeno, radi 4 puta preko sedmice i uvjek ima dosta posjetioca. Inače sam hotel je potpuno moderan, a i posluga je odlična zbog čega ide najviše zasluga vlasniku g. Laču.

— — —

U Kninu se intenzivno radi na uljepšavanju varoši. Pored ostalog već je u toku rad na temeljitoj popravci zgrade u kojoj se nalazi općina. Do sada je bio vrlo nezgodan ulaz u općinu, jer je bio pozadi kuće i dosta neugledan. Popravljajući zgradu napravljen je i jedan ljepi i impozantan ulaz sa glavne ulice.

— — —

Društvo za poljepšavanje i uređenje Knina pod predsjedanjem g Slavića održaće uskoro svoju glavnu godišnju skupštinu.

Promina

Nastao je najteži dio godine za narod jer mu je pri izmaku zimska pripremnina, a posao u jeku.

Taj momenat najbolje je upoznalo učiteljstvo ovoga krajâ. Stoga pri svojim školama osniva školske kuhinje Prom. crv. krsta da ublaže bijedu bar kod najpotrebitijih mlađana školskog okoliša.

Do ove godine bila je samo školska kuhinja u Ražvađu.

Ove godine nastojanjem g. J. Kneževića upr. šk. Oklaj osnovana je kuhinja i u Oklaju. Skoro će početi i ona sa svojim blagodatim djelovanjem, Školska kuh. u Razvađu drugih godina počimala je rad prije marta, dočim ove će godine početi nešto docnije.

Kako se saznaje glavni uzrok je tome, što šk. Razvođe nema drva. I ovdje je jamačno revnosno nastojanje onih koji gledaju samo svoju ličnu korist.

Ovaj slučaj spada u snabdjevanje škole uopće pak ćemo se drugom prigodom opsirnije na njega osvrnuti.

D.M.

Obrovac

Zasadjenje spomen voćnjaka

Da bi se članstvo Sokolske čete u Bilišanima vazda sjećalo svoje tuge poslije 9 oktobra 1934 god. zasadilo je ovih dana voćnjak uz školsku ogradu, kojeg će nakon potpunog uredjenja predati svojoj školi da ga uzgaja.

— —

Početak radova

Pošto su od nazad nekoliko dana otpočela ljepša vremena, to su seljaci već počeli svoje proljetne radove u polju i oko kuće u vrtovima.

Budite pretplatnici „Nar. Tribune"

Zaduženje cijeloga svijeta

U Francuskoj pobudila je veliku pažnju knjiga Sigmunda Mellera, koju je izdao sa G. van den Berghom i A. Bouquetom pod naslovom: „Kada brojke govore" (Quand les chiffres parlent). Ova knjiga bavi se pitanjem zaduženja pojedinih država.

Zaduženje nije računano prema pojedinim valutama, nego u zlatu. Prema navodima autora iznosi državni dug Velike Britanije 30.626 tona zlata i sa ovim dugom stoji Velika Britanija prva na svijetu. Zlatno pokriće Velike Britanije iznosi svega ne potpunih 1500 tona zlata. Na drugom su mjestu Ujedinjene američke države sa dugom od 23.871 tone zlata i pokrićem od 7000 tona. Francuska se nalazi na trećem mjestu sa 18.058 tona zlata uz pokriće ispod 5000 tona. Njemačka sa svojim dugom od 4131 tone zlata dolazi na sedmo mjesto. Za sav taj dug imade Njemačka pokriće od samo 27 tona zlata. Sva ova zaduženja računana su sa stanjem od svršetka 1933 godine, a brojke pokrića razumijevaju se za juni 1934.

Veoma interesantnu sliku dobivamo ako istražimo koliko iznosi zlatno zaduženje po osobi u pojedinim državama. Ovdje stoji na prvom mjestu New-Seeland sa 762 grama zlata po osobi pučanstva, a zlatno pokriće iznosi svega 20.7 grama po osobi. Velika Britanija stoji na trećem mjestu — nakon Australije — sa dugom od 609 grama zlata i pokrićem od 30.2 grama. Francuska zauzima sa 421 gramom četvrto mjesto, ali zlatno pokriće iznosi samo 0.3 grama zlata

Ojelokupni dug svijeta iznosi — ako se odbiju dugovi općina itd. — vrijednost od 126.000 tona zlata. Svega zlata u svim emisionim bankama svijeta ima jedva 20.000 tona i zaduženje svijeta iznosi dakle šesterostruku vrijednost zlata kojim raspolažu sve banke svijeta.

Proces zaduženja svjeta započeo je već davno, a ubrzan je znatno svjetskim ratom. I to je je jedan od razloga zašto ima toliko poteškoća svladavanju svjetske privredne krize.

GRGO ĆULAR isp. majstor ŠIBENIK

Proizvodnja vijenaca i buketa iz prirodnog cvijeća, te izrađivanje i prodaja vještačkog cvijeća. — Ul. Kr. Tomislava i cesta 12 Listopada.

Novinski papir za umotavanje prodaje se u tiskari E. Vitaliani.

Udruženje Ugostiteljskih preduze za srezove Šibenik i Biograd n/ u ŠIBENIKU

POZIV

Čast nam je pozvati Vas na GLAVNU GODIŠNJU SKUPŠTIN koja će se održati dne 19 marta 1935 u 9 sati prije podne u općinskoj zgra na Poljani Kralja Petra I. u Šibeniku slijedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav presjednika
2. Biranje dvaju člana za ovjerovlje zapisnika
3. Izvještaj tajnika o radu Uprave u 193
4. Izvještaj blagajnika o stanju Blagaj
5. Odobrenje proračuna iz 1934 god.
6. Odobrenje proračuna za 1935/36 g
7. Eventualije.

U smislu čl. 12 društvenih pravi dužan je svaki član da vrši lično pravo gla

Pozivlje se V. G. da u vlastitom teresu nefaljeno pristupite na skupštinu

UPRAVA.

Štampa i vlasništvo: Odilk, Orat, Zavod Tisk. E. VITAVIANI I SIN — Šibenik Odgov. urednik. Stanislav Vitaliani